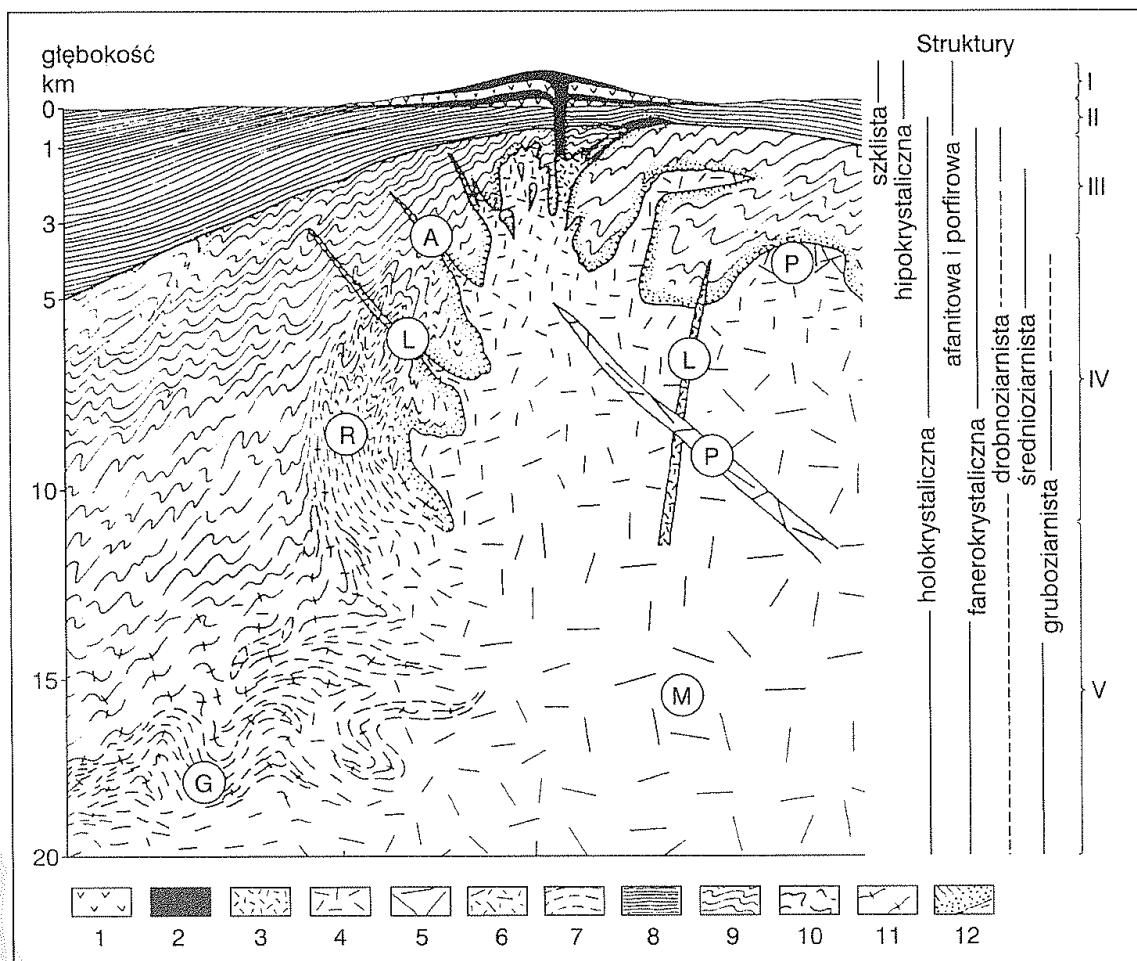

Ryc. 56. Schemat uproszczonego podziału skał plutonicznych zalecony przez Międzynarodową Unię Nauk Geologicznych do stosowania w pracach terenowych

Ryc. 18. Facje skał magmowych (wg J. Głazka)

ly: 1 — piroklastyczne, 2 — o strukturach afanitowych lub porfirowych, 3 — o strukturach drobnoziarnistych, 4 — o strukturach średnioziarnistych, 5 — o strukturach gruboziarnistych, 6 — plutoniczne o teksturach bezładnych, 7 — plutoniczne o teksturach kierunkowych, osadowe, 9 — słabo zmetamorfizowane (epimetamorficzne), 10 — średnio zmetamorfizowane (mezometamorficzne), 11 — silnie zmetamorfizowane (katametamorficzne), 12 — zasięg zmian kontaktowych; skały plutoniczne: G — pochodzenia metamorficznego, M — pochodzenia magmowego; A — aplity, L — lamprofiry, P — pegmatyty, R — intruzje reomorficzne; facje skał magmowych: I — skały wulkaniczne, II — skały subwulkaniczne, III — skały hipabisalne, IV — skały mezoabisalne, V — skały abisalne

Tabela 13. Uproszczona klasyfikacja skal magmowych (wg J. Gładka 1986, zmodyfikowana)

Grupy skal		Proporcje skaleni lub inne minerały dominujące**		Skaly				
Nazwa grupy	Wskaźniki mineralne (Q, A, P, F = 100%)*	kwarc	plutoniczne		wulkaniczne		żyłowe	
			granitoidy	granitoidy -skaleniowy	riolitoidy	riolit alkaliczno- skaleniowy		
Skrajnie kwaśne	kwarc (>60%)	kwarc	kwarcolit, granit silnie kwarcowy				kwarcolit	
Kwaśne	kwarc (20-60%) i skalenie	skalenie alkaliczne	plagioklasy	granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit alkaliczno- skaleniowy	apłity pegmatyty
				granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit	
Obojętne	kwarc (<20%) albo skalenioyce (<10%) oraz skalenie	skalenie alkaliczne	plagioklasy	granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit	lamprofiry
				granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit	
				granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit	
				granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit	
				granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit	
Zasadowe	skalenioyce (10-60%) i skalenie	skalenie alkaliczne	plagioklasy	granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit	
				granitoidy	granitoidy	riolitoidy	riolit	
Skrajnie zasadowe	skalenioyce (>60%)	skalenioyce	foidolity	foidolity	foidolity	nefelinit, leucytyl		
Skrajnie melanokraticzne	brak lub <10% minerałów jasnych	oliwin piroksen hornblenda	perydolity pirokseny hornblendy	ultramafity	ultramafity			pikryty
				ultramafity	ultramafity			

* Wyłączenie minerały jasne: Q — kwarc, A — skalenie alkaliczne (potasowe), P — plagioklasy, F — skalenioyce (foidy); wartości procentowe odnoszą się wyłącznie do sumy minerałów jasnych

** Ukośna linia określa stosunek pomiędzy skaleniami, przy założeniu, że szerokość kolumny odpowiada sumie skaleni obecnych w skale, tj. 100%.

Tabela 1. Uproszczona klasyfikacja skał magmowych

Grupy skał		Proporcje skaleni* lub inne minerały dominujące	Skały			
Nazwa	Wskaźniki mineralne		Plutoniczne**	Wulkaniczne	Żyłowe	
Skrajnie kwaśne	kwarc	kwarc	<i>kwarcolit</i> <i>granit silnie kwarcowy</i>		kwarcolit	
Kwaśne	kwarc	skalenie alkaliczne	<i>granit alkaliczno-skaleniowy</i>	porfiry kwarcowe	<i>riolit alkaliczny</i>	
	skalenie	plagioklasy	<i>granit</i>		<i>riolit</i>	
<i>granodioryt</i>			<i>riodacyt</i>			
			<i>tonalit</i>		<i>dacyt</i>	
Obojętne	skalenie	skalenie alkaliczne	sienitoidy	porfiry bezkwarcowe	<i>trachit</i>	
					<i>monzonit</i>	<i>latyt</i>
					<i>dioryt</i>	<i>andezyt</i>
		plagioklasy	gabroidy		<i>anortozyt</i>	bazalt
<i>gabro</i>	doleryt diabaz					
Zasadowe	skalenie skaleniowce (= foidy)	skalenie alkaliczne plagioklasy	sienitoidy foidowe diorytoidy foidowe gabroidy foidowe		fonolit tefryt bazanit	
Skrajnie zasadowe	skaleniwce	skaleniwce	foidolity		nefelinit leucytyt	
Skrajnie melano-kratyczne	bez minerałów jasnych	oliwin piroksen hornblenda	<i>perydotyt</i> <i>piroksenit</i> <i>hornblendyt</i>	— — —	pikryt	

* Ukośna linia podziału w tej rubryce wyraża proporcje skaleni w poszczególnych skałach (szerokość rubryki – 100% skaleni).

** Wyróżnione zostały nazwy zalecone przez Podkomisję do Spraw Systematyki Skał Magmaowych Międzynarodowej Unii Nauk Geologicznych: pismem półgrubym – nazwy zalecane jako wstępne określenia skał w terenie (na podstawie cech makroskopowych), pismem pochyłym – nazwy zalecane jako podstawowe (wymagające ilościowego rozpoznania proporcji minerałów głównych).